

Švarcsystém v přepravě osob a zboží

Abstrakt

Tato diplomová práce se zaměřuje na problematiku švarcsystému v dopravním průmyslu, kde velmi často dochází využívání činnosti osob samostatně výdělečně činných k přepravě osob a zboží. Tím dochází k otázkám, zda povaha práce kurýra nevykazuje znaky závislé práce, která musí být vykonávána v základním pracovněprávním vztahu. Tato diplomová práce zkoumá povahu vztahu mezi společnostmi podnikajícími v přepravě osob a zboží a jejich smluvními partnery (kurýry) právě z hlediska možného naplnění znaků závislé práce.

Za tímto účelem je objasněna problematika švarcsystému včetně jeho důsledků i motivace subjektů k jeho provozování. Vysvětleny jsou pojmy související, jako je nelegální práce, outsourcing a závislá činnost. Dále je pozornost věnována historickému vývoji švarcsystému, resp. jeho zákazu v právní úpravě. Zvláštní důraz je pak kladen na vysvětlení definičních znaků závislé práce uvedených v zákoníku práce i dovozených judikaturou. Nejsou opomenuty ani odpovědnostní důsledky provozování švarcsystému. Další část práce se věnuje přeshraničním aspektům této problematiky, zejména nově chystané směrnici Evropské Unie o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platform. Zmíněno pak je také Doporučení Mezinárodní organizace práce obsahující návrh ukazatelů sloužících k rozpoznání pracovního poměru. Rovněž se hovoří o modelu pracovníků v Itálii, Německu a Velké Británii nacházejících se na pomezí mezi zaměstnanci a OSVČ. Také se uvádí konkrétní rozhodnutí orgánů veřejné moci v této oblasti z tuzemska i ze zahraničí.

Hlavní část práce se zaměřuje na průzkum konkrétních podmínky spolupráce společností s jejich kurýry. Zjištěná data zahrnují obsah písemných dokumentů, jako jsou smlouvy, veřejné obchodní podmínky apod., ale také informace získané prostřednictvím rozhovorů s manažery a personalisty a vlastních zkušeností autora.

Průzkum ukázal, že není možné celou oblast přepravních služeb označit za švarcsystém, ale zároveň ani jeho provozování v konkrétních případech vyloučit. Autor navrhuje *de lege ferenda* zvýšit horní hranici pokuty za přestupek spočívající v umožnění výkonu závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah. Dalším návrhem je po vzoru zahraničních modelů zavést do českého právního řádu novou kategorii „částečně nezávislých pracovníků“, na kterou by se vztahovala částečná pracovněprávní ochrana.